

KURATORIUM OŚWIATY W POZNANIU

Załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 869/2008

Wielkopolskiego Kuratora Oświaty

ZASADY SPRAWOWANIA NADZORU PEDAGOGICZNEGO W WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM w roku szkolnym 2008-2009

Poznań, 8 sierpnia 2008

Ilekcją w *Zasadach sprawowania nadzoru pedagogicznego w województwie wielkopolskim* jest mowa o:

- a) szkole - należy przez to rozumieć publiczne i niepubliczne przedszkola i szkoły wymienione w art. 2, pkt 1 i 2 ustawy,
- b) placówce - należy przez to rozumieć publiczne i niepubliczne jednostki organizacyjne wymienione w art. 2, pkt 3-5, 7 i 10 ustawy oraz publiczne i niepubliczne placówki doskonalenia nauczycieli,
- c) nauczycielu – należy przez to rozumieć także dyrektora szkoły/placówki,
- d) kuratorze - należy przez to rozumieć Wielkopolskiego Kuratora Oświaty (WKO),
- e) ustawie - należy przez to rozumieć ustawę z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256 poz. 2572 ze zmianami),
- f) rozporządzeniu - należy przez to rozumieć rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie szczegółowych zasad sprawowania nadzoru pedagogicznego, wykazu stanowisk wymagających kwalifikacji pedagogicznych, kwalifikacji niezbędnych do sprawowania nadzoru pedagogicznego, a także osób, którym można zlecać prowadzenie badań i opracowywanie ekspertyz (Dz. U. z 2006 r., Nr 235, poz. 1703).

Informacja o Kuratorium Oświaty w Poznaniu

Strukturę organizacyjną Kuratorium Oświaty w Poznaniu określa Regulamin Organizacyjny Kuratorium Oświaty w Poznaniu, który przewiduje funkcjonowanie niżej podanych komórek organizacyjnych:

- Wydział Kształcenia Podstawowego i Gimnazjalnego - WKPiG,
- Wydział Edukacji Specjalnej, Wychowania i Opieki – WESWiO,
- Wydział Kształcenia Ponadgimnazjalnego i Ustawicznego – WKPiU,
- Wydział Nadzoru Pedagogicznego w Kaliszu – (WNPKa),
- Wydział Nadzoru Pedagogicznego w Koninie – (WNPKo),
- Wydział Nadzoru Pedagogicznego w Lesznie – (WNPL),
- Wydział Nadzoru Pedagogicznego w Pile – (WNPP),
- Wydział Strategii Nadzoru Pedagogicznego - WSNP,
- Wydział Administracyjno-Finansowy – WAF,
- Radcy Prawni,
- Główny Księgowy,
- Samodzielne Stanowisko ds. Obronnych,
- Koordynator Edukacji Informatycznej.

Kuratorium Oświaty w Poznaniu mieści się w budynku Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu przy, ul. Kościuszki 93 oraz:

- w Kaliszu, ul. Kordeckiego 19,
- w Koninie, ul. św. Maksymiliana Kolbe 3,
- w Lesznie, Pl. Kościuszki 4,
- w Pile, Al. Niepodległości 33.

Stanowiska pracy poza siedzibą kuratorium:

- w Gnieźnie, ul. Chrobrego 40/41,
- w Nowym Tomyślu, ul. Poznańska 30,
- w Ostrowie Wielkopolskim, ul. Królowej Jadwigi 8d.

Rozdział I

Strategia Kuratorium Oświaty w Poznaniu

Wielkopolski Kurator Oświaty realizuje swoje zadania - przy poszanowaniu specyfiki i historii regionu - w sposób celowy i zorganizowany, zapewniając dzieciom, młodzieży i dorosłym zdobywanie wiedzy, umiejętności zawodowych, rozwoju osobowości oraz realizacji aspiracji i dążeń.

1. Cele

- 1.1. Planowe, ciągłe diagnozowanie i ocenianie efektów działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej szkół/placówek, wspomaganie w rozwoju uczniów i wychowanków oraz rozwoju zawodowego nauczycieli.
- 1.2. Włączanie różnych podmiotów do planowania i realizacji polityki edukacyjnej w województwie wielkopolskim jako sposobu zapewnienia rozwoju, spójności i integracji środowiska na rzecz edukacji.
- 1.3. Upowszechnianie, rozwijanie kultury współpracy ukierunkowanej na budowanie systemu działań na rzecz edukacji w województwie wielkopolskim, w tym zwiększanie szans edukacyjnych i życiowych dzieci i młodzieży.
- 1.4. Współpraca z regionami państw Unii Europejskiej w celu wymiany doświadczeń, nawiązania stałych kontaktów i realizacji wspólnych projektów.
- 1.5. Zapewnianie wysokiej jakości nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez Wielkopolskiego Kuratora Oświaty poprzez doskonalenie pracowników oraz wdrażanie rozwiązań systemowych.

2. Polityka edukacyjna Wielkopolskiego Kuratora Oświaty

Strategię Kuratorium Oświaty w Poznaniu stanowią idea i ogólne założenia wzajemnego współdziałania komórek organizacyjnych urzędu, a także twórcze i integrujące podejście wszystkich pracowników do realizacji znanych i akceptowanych celów. Realizacji powyższych założeń służą *Plan nadzoru pedagogicznego nad szkołami i placówkami województwa wielkopolskiego w roku szkolnym 2008/2009* oraz plany pracy kuratorium, wydziałów oraz system zasad, instrukcji, zarządzeń i decyzji. Konsekwencją wdrożonej strategii jest otwarcie urzędu na zmiany, uwzględnianie oczekiwań środowisk oświatowych, konsultowanie z ich przedstawicielami istotnych rozwiązań systemowych lub dokumentów.

Rozdział II

Zasady sprawowania nadzoru pedagogicznego w województwie wielkopolskim

1. Cele nadzoru pedagogicznego

Celem nadzoru pedagogicznego Wielkopolskiego Kuratora Oświaty jest doskonalenie oświaty, a w szczególności dbałość o tworzenie rozwiązań systemowych, zapewniających rozwój szkół i placówek z ukierunkowaniem na:

- a) zapewnienie takiego przebiegu procesów pracy nauczycieli szkół/placówek, aby możliwe było uzyskanie najlepszego, w danych warunkach, efektu ich działań w zakresie: dydaktyki, wychowania i opieki, w tym wszechstronny rozwój uczniów/wychowanków,
- b) pozyskanie wiarygodnych informacji do oceny pracy dyrektorów szkół/placówek oraz podejmowania trafnych decyzji,
- c) rozwój zawodowy nauczycieli.

Wielkopolski Kurator Oświaty, sprawując nadzór pedagogiczny, kieruje się zasadami:

- a) jasności i jawności przyjętych celów i kierunków działania, przedmiotu oraz celu nadzoru w danym roku szkolnym, wymagań dotyczących oceny efektywności pracy szkół/placówek oraz sposobów badań i kontroli ich realizacji,
- b) jawności harmonogramu działań oraz form i metod sprawowania nadzoru pedagogicznego,
- c) obiektywnej i pełnej oceny pracy szkół/placówek, uwzględniającej ich specyfikę oraz kontekst społeczny ich funkcjonowania,
- d) prowadzenia dialogu społecznego ze szkołami/placówkami,
- e) współpracy z organami prowadzącymi szkoły/placówki,
- f) współdziałania z nadzorowanymi szkołami/placówkami i nauczycielami.

2. Przedmiot nadzoru pedagogicznego

Nadzór pedagogiczny jest realizowany przez wykonywanie zadań i czynności określonych w art. 33 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zmianami), w szczególności poprzez działalność diagnostyczno - oceniającą i wspomagającą, w procesie planowej i systematycznej współpracy organów sprawujących nadzór pedagogiczny, organów prowadzących szkoły/placówki, dyrektorów szkół/ placówek oraz nauczycieli. Wielkopolski Kurator Oświaty, planując nadzór pedagogiczny, ustala zasadę, że w każdym roku szkolnym prowadzone będą:

- a) **wizytacje szkół/placówek** mające charakter diagnostyczno – oceniający, obejmujące swoim zakresem działalność wychowawczą, dydaktyczną i opiekuńczą oraz stanowiące podsumowanie etapu sprawowania nadzoru pedagogicznego nad szkołami/placówkami w okresie od poprzednio przeprowadzonej wizytacji lub mierzenia realizowanego w latach 2000 – 2006,
- b) **badania** w wybranych zakresach działalności wychowawczej, dydaktycznej i opiekuńczej, a w szczególności badania obszarów pracy wskazanych przez MEN,
- c) **kontrole** przestrzegania przepisów prawa, dotyczące działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkół/placówek,
- d) **hospitacje** będące bezpośrednią obserwacją realizowania przez dyrektorów szkół/placówek statutowych zadań, w szczególności zajęć prowadzonych z uczniami lub wychowankami, a także czynności dyrektora i innych nauczycieli zajmujących stanowiska kierownicze w szkole/placówce, prowadzących hospitacje.

Ponadto Wielkopolski Kurator Oświaty:

- e) wskazuje kierunki wspomagania szkół/placówek, dyrektorów i nauczycieli,
- f) gromadzi informacje o pracy dyrektorów szkół/placówek, niezbędne do dokonywania oceny ich pracy.

3. Szkoły/placówki niepubliczne

3.1. Kurator oświaty (...) sprawuje nadzór pedagogiczny nad publicznymi i niepublicznymi szkołami/placówkami oraz placówkami doskonalenia nauczycieli, w tym nad niepublicznymi placówkami doskonalenia nauczycieli o zasięgu ogólnokrajowym, które znajdują się na obszarze danego województwa (art. 31, pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004r. Nr 256, poz. 2572 ze zmianami).

3.2. Przedmiotem nadzoru nad szkołami/placówkami niepublicznymi o uprawnieniach szkół publicznych jest przede wszystkim ocena poziomu realizacji warunków określonych w art. 7, ust. 3 ww. ustawy, a więc:

- realizacja programów nauczania uwzględniających podstawę programową właściwą dla danego typu szkoły/placówki,
- stosowanie zasad klasyfikowania i promowania uczniów oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów,
- prowadzenie dokumentacji przebiegu nauczania ustalonej dla szkół publicznych,
- w przypadku szkół prowadzących kształcenie zawodowe – kształcenie w zawodach określonych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego, a w przypadku liceum profilowanego – kształcenie w profilach kształcenia ogólnozawodowego,
- zatrudnianie nauczycieli przedmiotów obowiązkowych posiadających kwalifikacje określone dla nauczycieli szkół publicznych.

3.3. Przedmiotem nadzoru w szkołach/placówkach niepublicznych, zarówno posiadających uprawnienia szkoły publicznej jak i nieposiadających takich uprawnień, jest poziom realizacji zadań dydaktycznych, opiekuńczych i wychowawczych określonych w prawie oświatowym oraz statucie szkoły/placówki.

3.4. Zasady dokumentowania nadzoru pedagogicznego w stosunku do szkół/placówek niepublicznych są takie same jak w przypadku pozostałych typów szkół/placówek.

3.5. Tematyka i zakres wizytacji szkół/placówek niepublicznych zawarte są w *Planie nadzoru pedagogicznego nad szkołami i placówkami województwa wielkopolskiego w roku szkolnym 2008-2009*.

4. Szkoły/placówki inne

Nadzór pedagogiczny nad publicznymi i niepublicznymi szkołami/placówkami, które prowadzą działalność określoną w przepisach innych niż ustawa o systemie oświaty, prowadzą właściwi ministrowie do spraw: kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, rolnictwa, środowiska, sprawiedliwości. Wielkopolski Kurator Oświaty sprawuje nadzór w ww. szkołach/placówkach nad nauczaniem przedmiotów ogólnokształcących.

5. Nadzór pedagogiczny w szkołach/placówkach realizowany jest przez:

5.1. Systematyczne kontrolowanie przestrzegania przepisów prawa dotyczących działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkół/placówek;

5.2. Ocenianie działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej szkół/placówek w całości lub w wybranych zakresach, dotyczącej:

- a) zgodności zatrudnienia nauczycieli z wymaganymi kwalifikacjami,
- b) realizacji podstaw programowych i ramowych planów nauczania,
- c) przestrzegania zasad oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów oraz przeprowadzania egzaminów, a także przestrzegania przepisów dotyczących obowiązku szkolnego oraz obowiązku nauki,
- d) przestrzegania statutu szkoły/placówki,
- e) przestrzegania praw dziecka i praw ucznia oraz upowszechniania wiedzy o tych prawach,
- f) zapewnienia uczniom bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki;

5.3. Wspomaganie szkół/placówek polegające na udzielaniu im pomocy w rozwiązywaniu bieżących problemów dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych oraz upowszechnianiu i inspirowaniu do wdrażania skutecznych rozwiązań organizacyjnych, programowych i metodycznych stanowiących przykład dobrej praktyki w innych szkołach/placówkach.

6. Badanie wybranych obszarów pracy szkoły/placówki

6.1. Badania określonych obszarów pracy szkół/placówek dokonuje wizytator za pomocą narzędzi badawczych oraz z wykorzystaniem dokumentacji szkolnej.

6.2. Wielkopolski Kurator Oświaty może zlecić przeprowadzenie badań lub opracowanie ekspertyz innej osobie.

6.3. Organizację, przebieg i sposób dokumentowania badań opracowuje Wydział Strategii Nadzoru Pedagogicznego, a zatwierdza Wielkopolski Kurator Oświaty.

7. Hospitacja

7.1. Hospitacja jest bezpośrednią obserwacją:

- a) prowadzonych przez dyrektora zajęć z uczniami,
- b) realizacji innych działań w przypadku zwolnienia dyrektora z prowadzenia ww. zajęć,
- c) czynności dyrektora prowadzącego hospitację.

7.2. Celem hospitacji jest uzyskanie informacji służącej do diagnozy lub oceny realizacji statutowych zadań szkoły/placówki.

7.3. Hospitację prowadzi wizytator sprawujący nadzór pedagogiczny nad szkołą/placówką w ramach bieżącej kontroli, wizytacji lub w ramach działań obejmujących priorytety MEN i WKO.

7.4. Tematyka i liczba hospitacji zostanie każdego roku określona w *Planie nadzoru pedagogicznego*.

8. Kontrola organizacji pracy szkół/placówek

8.1. Kontrola pracy szkół/placówek obejmuje:

- a) ocenę działalności szkoły/placówki pod kątem zgodności z przepisami prawa,
- b) kontrolę realizacji zaleceń powizytacyjnych,
- c) badanie skarg.

8.2. Do przeprowadzenia kontroli upoważniony jest wizytator, w szczególnych przypadkach może być powołany zespół wizytatorów.

9. Wizytacje

9.1. Cele wizytacji:

- a) pozyskanie rzetelnej informacji o organizacyjnych, programowych i społecznych warunkach realizowania przez szkołę/placówkę ustawowych i statutowych zadań,
- b) kontrolowanie przestrzegania przepisów przez szkołę/placówkę w zakresie działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej lub innej działalności statutowej,
- c) rozpoznanie stopnia realizacji przez szkołę/placówkę zadań w obszarach pracy wskazanych dla wizytacji przez Wielkopolskiego Kuratora Oświaty,
- d) dostarczanie szkole/placówce informacji o wyróżniających się obszarach pracy szkoły oraz obszarach wymagających poprawy,
- e) zgromadzenie rzetelnych informacji o warunkach oraz wynikach pracy szkół/placówek w województwie wielkopolskim będących podstawą opracowania odpowiednich planów nadzoru pedagogicznego i kreowania polityki edukacyjnej.

9.2. Założenia i zasady organizacyjne:

- 1) Kurator Oświaty ustala tematykę wizytacji.
- 2) Wizytacjami objęte są wszystkie szkoły/placówki oświatowe w województwie wielkopolskim; wizytacją obejmuje się jednostkę organizacyjną.
- 3) Wizytację przeprowadza się nie rzadziej niż raz na 5 lat (zgodnie z opracowanym 5 – letnim harmonogramem wizytacji); czynności wizytacyjne w szkole/placówce nie powinny trwać dłużej niż 7 dni roboczych.
- 4) Wizytacje planują i przeprowadzają wizytatorzy pełniący nadzór pedagogiczny nad szkołą/placówką; w szczególnych wypadkach kurator oświaty może zlecić przeprowadzenie wizytacji zespołowi wizytatorów.
- 5) W terminie 7 dni od zakończenia wizytacji, wizytator przedstawia radzie pedagogicznej wyniki wizytacji z propozycjami wniosków i zaleceń.
- 6) W terminie 7 dni od podsumowującej wizytację rady pedagogicznej wizytator opracowuje *Sprawozdanie z wizytacji* i przesyła je szkole/placówce oraz organowi prowadzącemu.
- 7) Dyrektor szkoły/placówki może wnieść w terminie 7 dni od otrzymania wniosków i zaleceń powizytacyjnych umotywowane zastrzeżenie wobec wniosków i uwag do kuratora oświaty.
- 8) Wielkopolski Kurator Oświaty jest obowiązany odnieść się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich otrzymania.

9.3. Zasady dokumentowania i wykorzystania wyników wizytacji:

- 1) Dokumentacja wizytacji obejmuje:
 - pięcioletni plan wizytacji szkół/placówek,
 - roczny plan i harmonogram wizytacji,
 - zawiadomienia dyrektora i organu prowadzącego o planowanej wizytacji,
 - *Sprawozdanie z wizytacji*
- 2) Dokumentację z wizytacji opracowuje wizytator w formie elektronicznej i papierowej.
- 3) *Sprawozdanie z wizytacji* wraz z wnioskami i zaleceniami jest archiwizowane oraz przesyłane do szkoły/placówki i organu prowadzącego, zgodnie z procedurą obowiązującą w Kuratorium Oświaty w Poznaniu.

Rozdział III

Dokumentowanie nadzoru pedagogicznego

1. Wizytator w ramach sprawowanego nadzoru pedagogicznego gromadzi informacje dotyczące działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej szkoły/placówki ujęte w planie nadzoru Wielkopolskiego Kuratora Oświaty.
2. Dokumenty opracowywane przez wydziały kuratorium oświaty:
 - a. roczny plan nadzoru pedagogicznego wraz z uaktualnionym wykazem szkół/placówek przewidzianych do wizytacji lub badania;
 - b. Tematykę i organizację przewidywanych wizytacji i badań;
 - c. Tematykę i terminy narad oraz szkoleń organizowanych dla wizytatorów i dyrektorów szkół/placówek,
 - d. sprawozdania wydziałów ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego nad szkołami/placówkami,
 - e. sprawozdania okresowe,
 - f. sprawozdania dotyczące określonej sprawy albo rodzaju spraw,
 - g. wyniki badań i ekspertyz zleconych przez kuratora,
 - h. zbiorcze opracowania,
 - i. informacje o pracy dyrektorów szkół/placówek.

Dokumentacja nadzoru pedagogicznego opracowywana przez wydziały Kuratorium Oświaty w Poznaniu przechowywana jest we właściwym sekretariacie wydziału.

3. Dokumentacja opracowywana i gromadzona przez wizytatora w ramach sprawowanego nadzoru pedagogicznego:
 - a. indywidualny plan nadzoru pedagogicznego wraz z uaktualnionym wykazem szkół/placówek przewidzianych do wizytacji lub badania, zakresem, szczegółową tematyką i organizacją przewidywanych wizytacji i badań oraz tematyką i terminami narad, szkoleń organizowanych dla dyrektorów szkół/placówek,
 - b. arkusze organizacyjne nadzorowanych szkół/placówek,
 - c. notatki służbowe,
 - d. wyniki przeprowadzonych badań,
 - e. dokumentacja dotycząca wizytacji szkół/placówek,
 - f. oceny pracy dyrektorów szkół/placówek,
 - g. roczne sprawozdania ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego nad szkołami/placówkami,
 - h. inne dokumenty wskazane przez dyrektora wydziału.

Dokumentacja nadzoru pedagogicznego opracowana przez zespół powołany przez Wielkopolskiego Kuratora Oświaty, przechowywana jest przez Wydział Strategii Nadzoru Pedagogicznego.

Rozdział IV

Współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego, Okręgową Komisją Egzaminacyjną w Poznaniu i innymi podmiotami działającymi na rzecz edukacji dzieci i młodzieży

Wielkopolski Kurator Oświaty, współpracując z jednostkami samorządu terytorialnego, pozyskuje niezbędne informacje dla tworzenia i aktualizowania wewnętrznej bazy danych

o szkołach/placówkach w województwie. Współdziała z jednostkami samorządu terytorialnego, pomaga w rozwiązywaniu problemów szkół/placówek; współpracuje również w zakresie dokonywania oceny pracy dyrektora. Dostarcza informacji o pracy nadzorowanych szkół/placówek, organizuje spotkania z przedstawicielami samorządu terytorialnego.

Współpracując z Okręgową Komisją Egzaminacyjną w Poznaniu, Wielkopolski Kurator Oświaty uzyskuje wyniki z przeprowadzonych zewnętrznych sprawdzianów i egzaminów w celu wspomagania szkół w zakresie poprawy efektywności kształcenia w gminach, powiatach i województwie. Wielkopolski Kurator Oświaty współpracuje również z innymi podmiotami działającymi na rzecz edukacji.

Rozdział V

Ewaluacja własnej pracy

1. W celu większej skuteczności działań urzędu Wielkopolski Kurator Oświaty przeprowadza ewaluację własnej pracy. Przedmiotem ewaluacji są różne aspekty, warunkujące efektywność nadzoru pedagogicznego, w tym:

- a. zasadność ustalonych priorytetów oświatowych,
- b. racjonalność planów pracy,
- c. funkcjonalność obowiązujących procedur,
- d. obciążenie pracowników,
- e. prawidłowość doboru pracowników do realizacji zadań,
- f. czytelność kompetencyjna jednostek organizacyjnych urzędu,
- g. przydatność i funkcjonalność istniejącej struktury urzędu,
- h. zasadność rozstrzygnięć w kwestii delegowania zadań lub przyznanym upoważnień wizytatorom i innym pracownikom kuratorium oświaty,
- i. skuteczność zarządzania urzędem,
- j. sprawność systemu przepływu informacji w kuratorium oświaty,
- k. efektywność systemu szkolenia i rozwoju pracowników kuratorium oświaty.

2. Ewaluację własnej pracy w wyżej wymienionych zakresach przeprowadzają dyrektorzy wydziałów oraz wizytatorzy z własnej inicjatywy lub na wniosek kuratora oświaty.

3. Ewaluacji organizacji nadzoru pedagogicznego dokonuje zespół powołany przez kuratora oświaty.

4. Końcowe wyniki ewaluacji przedstawiane są przez Wydział Strategii Nadzoru Pedagogicznego Wielkopolskiemu Kuratorowi Oświaty, a wnioski wykorzystywane do doskonalenia organizacji sprawowanego nadzoru pedagogicznego.

5. Dyrektor Wydziału Strategii Nadzoru Pedagogicznego przedstawia wyniki na spotkaniu zgodnie z terminem ustalonym przez kuratora oświaty.

*Wielkopolski Kurator Oświaty
/-/ Elżbieta Leszczyńska*